

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАУКОВИЙ ВІСНИК
МІЖНАРОДНОГО
ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Серія:
ФІЛОЛОГІЯ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Випуск 58

Видавничий дім
«Гельветика»
2022

Збірник включено до категорії «Б» Переліку наукових фахових видань України зі спеціальності 035 «Філологія» на підставі Наказу Міністерства освіти і науки України № 1471 від 26.11.2020 р. (додаток 3).

Видання включено до міжнародної наукометричної бази
Index Copernicus International (Республіка Польща)

Серію засновано у 2010 р.

Засновник – Міжнародний гуманітарний університет

Друкується за рішенням Вченої ради Міжнародного гуманітарного університету
протокол 4 від 09.12.2022 р.

Видавнича рада:

С.В. Ківалов, акад. АПН і НАПрН України, д-р юрид. наук, проф. – голова ради; **А.Ф. Крижановський**, член-кореспондент НАПрН України, д-р юрид. наук, проф. – заступник голови ради; **М.П. Коваленко**, д-р фіз.-мат. наук, проф.; **С.А. Андронаті**, акад. НАН України; **О.М. Головченко**, д-р екон. наук, проф.; **М.З. Згуровський**, акад. НАН України, д-р техн. наук, проф.; **В.А. Кухаренко**, д-р філол. наук, проф.; **Г.П. Пекліна**, д. мед. наук, проф.; **О.В. Токарєв**, Засл. діяч мистецтв України.

Головні редактори серії: доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов професійного спілкування **В.Я. Мізецька**, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри прикладної лінгвістики **М.В. Мамич**.

Редакційна колегія серії «Філологія»:

С.В. Голик, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської філології, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»; **І.І. Дмитрів**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури та теорії літератури, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка; **М.І. Зубов**, доктор філологічних наук, професор кафедри германських та східних мов, Міжнародний гуманітарний університет; **А.А. Кісельова**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики, Національний університет «Одеська юридична академія»; **А.П. Ладиненко**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов № 2, Національний університет «Одеська юридична академія»; **Г.В. Савчук**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри перекладу та мовознавства, Міжнародний гуманітарний університет; **Ю.О. Томчаковська**, кандидат філологічних наук, доцент, в.о. зав. кафедри іноземних мов № 2, Національний університет «Одеська юридична академія»; **О.В. Шевченко-Бігенська**, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов № 1, Національний університет «Одеська юридична академія»; **О.К. Гадамський**, доктор філологічних наук, доктор габлітований гуманітарних наук в області мовознавства (Варшавський університет), професор, завідувач кафедри білоруських та українських досліджень, Інститут славістики, Опольський університет (Ополе, Польща).

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

Повне або часткове передрукування матеріалів, виданих у збірнику
«Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету»,
допускається лише з письмового дозволу редакції.

При передрукуванні матеріалів посилання на
«Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету» обов'язкове.

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 16819-5491Р від 10.06.2010

Адреса редакції:

Міжнародний гуманітарний університет, офіс 502,
вул. Фонтанська дорога, 33, м. Одеса, 65009, Україна,
тел. (+38) 099-547-85-90, www.vestnik-philology.mgu.od.ua

© Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету.

Серія: «Філологія», 2022

© Міжнародний гуманітарний університет, 2022

Ситник І. В.,

викладач кафедри китайської мови і перекладу
факультету східних мов
Київського університету імені Бориса Грінченка

СИСТЕМНО-СТРУКТУРНА ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЄСЛІВ КИТАЙСЬКОМОВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ДИСКУРСУ ПОЧАТКОВОГО РІВНЯ

Анотація. У статті представлено результати дослідження системно-структурної організації дієслівної лексики корпусу текстів китайськомовного педагогічного дискурсу початкового рівня. Джерелом дослідження є основні комунікативні навчальні тексти найпопулярніших підручників з китайської мови початкового рівня, а саме: «Новий практичний курс китайської мови» 《新实用汉语课本》, «Комплексний курс китайської мови Фачжань ханьюй: початковий рівень» 《发展汉语初级综合》, «Поглиблений курс китайської мови. Початковий рівень» 《博雅汉语初级》, «Курс китайської мови» (початковий рівень) 《汉语教程》. З'ясовано, що в сучасній китайській лінгвістиці особливо актуальними є проблема встановлення системно-структурної організації елементів дискурсу та опису зв'язків, якими між собою пов'язані ці елементи. Окреслено важливе актуальне питання систематизації дієслівних одиниць китайської мови. У статті висвітлено основні класифікації китайських дієслів мовознавців Люй Шусяня (吕叔湘), Лі Цзіньсі (黎锦熙), Чжу Цінмін (朱庆明), Лі Децзіня (李德津), Чен Мейчжень (程美珍), Чень Чанлай (陈昌来), Чжао Юаньжень (赵元任). Обґрунтовано причини, через які ускладнюється класифікація дієслів китайської мови. Доведено правомірність систематизації дієслів за семантичним параметром. Встановлено, що в словнику корпусу китайськомовного педагогічного дискурсу початкового рівня є 648 дієслів, сумарна частота використання в корпусі – 14269. Базуючись на лексико-семантичній класифікації «Семантичного словника сучасної китайської мови» дієслова китайськомовного педагогічного дискурсу початкового рівня інвентаризовано і систематизовано в межах трьох найзагальніших лексико-семантичних полів: Дія та Діяльність, Стан та Відношення, Дієслова вираження емоційного стану. У результаті квантитативно-частотного аналізу визначено і охарактеризовано ядро і периферію лексико-семантичних полів. Встановлено і візуалізовано кількісне співвідношення дієслів з семантикою «здійснювати діяльність, процес дії», «буття», «відчувати якість почуття» у словнику китайськомовного педагогічного дискурсу початкового рівня.

Ключові слова: китайська мова, дієслово, лексико-семантична класифікація, дискурс, лексика.

Постановка проблеми. Пріоритетною в сучасному китайському мовознавстві є проблема системного і структурного дослідження мовних одиниць в межах лексико-семантичних полів і груп. На цей час в Україні немає лінгвістичної теоретичної бази, надважливої для вирішення питань якісного добору навчальних матеріалів, а також необхідністю здобуття і опрацювання об'єктивних даних про системно-структурну орга-

нізацію дієслівних одиниць китайськомовного педагогічного дискурсу початкового рівня. Актуальність дослідження також зумовлена потребою комплексного дослідження лексико-семантичних властивостей китайського дієслова і формування класифікації, що може бути використана як у дидактичних цілях, так і для укладання ідеографічних словників.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Над дослідженням системно-структурної організації дієслівної лексики сучасної китайської мови в китайській лінгвістиці працювали та продовжують працювати багато науковців, таких як Люй Шусян (吕叔湘), Лі Цзіньсі (黎锦熙), Чжу Цінмін (朱庆明), Лі Децзінь (李德津), Чен Мейчжень (程美珍), Чень Чанлай (陈昌来), Ван Дін (王廷), Го Шулунь (郭曙纶), Лі Юйчжун (李愚中), Цзян Цзіїн (江子莹), Лі Сяолін (李小玲), Лю Ін (刘颖). Усі вони звертали і звертають увагу передусім на важливість систематизація лексики за семантичним параметром. Однак відсутні дослідження кількісного і якісного складу дієслівної лексики китайськомовного педагогічного дискурсу початкового рівня.

Метою статті є інвентаризація і систематизація дієслів китайськомовного педагогічного дискурсу початкового рівня.

Виклад основного матеріалу. Семантика дієслівної лексики завжди цікавила мовознавців. Є різні класифікації дієслів, що базуються на семантичному параметрі та виділяють різну кількість дієслівних лексико-семантичних полів і груп. За допомогою семантичної класифікації розкривається основна семантична ознака дієслова, на якій формується дієслово як частина мови – це категоріальне значення дії як процесу. Так, Люй Шусян (吕叔湘) поділяє дієслова на чотири найзагальніші класи: 1) дії; 2) дієслова «переживання»; 3) неактивні дії; 4) дієслова не-дії [1, с. 22]. На чотири узагальнені класи поділяє всі дієслова китайської мови Лі Цзіньсі (黎锦熙): *перехідні дієслова*, які позначають: 1) активний вплив на предмет; 2) способи пізнання; 3) передавання; 4) втручання в «чужу діяльність»; 5) найменування; 6) перетворення; 7) почуття та їхнє вираження; 8) відношення; *неперехідні дієслова*, які не мають додатка: 1) звичайні неперехідні дієслова; 2) які позначаються дії, пов'язані з предметами; 3) які позначають власні зміни або появу; 4) які позначають почуття та їхній зовнішній вияв; 5) які позначають існування; *дієслова-зв'язки*; *допоміжні дієслова* до яких належать модальні дієслова, дієслова з пасивним значенням, деякі афікси виду і часу та словотвірні елементи [2, с. 51]. Чжу Цінмін (朱庆明) пропонує класифікувати дієслова на дві групи: *модальні дієслова* – виражають можливість, бажання, обов'язок. Модальні дієслова становлять незначну кількість дієслів, що не редулюються, живаються без суфіксів 了, 着,

过 перед іншими дієсловами та поділяються на односкладові і двоскладові; *стандартні дієслова* – це велика група дієслів, що складається із дієслів дії і поведінки (позначають дії та поведінку людей або інших живих істот), психічної діяльності (позначають настрій, фізіологічний стан людей або інших живих істот), дієслів-зв'язок (поєднують підмет і присудок), дієслів існування і зміни (позначають існування, зміну, появу або зникнення людини або предмета), напрямку (односкладові або двоскладові дієслова, що в реченні виконують функцію присудка або комплімента) [3, с. 84]. Лі Децзін і Чен Мейчжень (李德津, 程美珍) поділяють дієслова на такі основні семантичні групи: 1) дієслова, що позначають дії; 2) дієслова, що позначають поведінку; 3) дієслова, що позначають психічну діяльність; 4) дієслова, що позначають зміну і розвиток; 5) дієслова, що позначають оцінку, володіння та існування; 6) дієслова, що позначають напрямок [4, с. 43]. На основі синтаксичних ознак дієслова Лі Децзін і Чен Мейчжень поділяють дієслова на перехідні та неперехідні. За семантичним параметром класифікує дієслова китайський лінгвіст Чень Чанлай (陈昌来) і поділяє дієслова сучасної китайської мови на п'ять груп: дієслова дії (动作动词), каузативні дієслова (致使动词), дієслова на позначення почуттів (心理动词), дієслова вияву ознаки (性状动词) та дієслова-зв'язки (关系动词) [5, с. 12]. Дієслова вияву ознаки включають дієслова стану (状态动词) та дієслова властивостей (性质动词). Водночас дієслова китайської мови Чень Чанлай поділяє за синтаксичною ознакою на три групи: одновалентні, двовалентні і тривалентні дієслова [5, с. 12]. Валентність розуміється в мовознавстві як «здатність слова певним чином реалізуватися в реченні і вступати у визначені комбінації з іншими словами» [6, с. 205]. Одновалентні дієслова (一价动词) – можуть керувати одним додатком. Двовалентні дієслова (二价动词) – можуть керувати двома додатками, тривалентні дієслова (三价动词) можуть приєднувати три додатки. Отже, при класифікації дієслів за семантикою китайські лінгвісти застосовували два підходи – поділ дієслів, що базується на певній граматичній характеристиці або поділ дієслів, що не базується на граматичних характеристиках, а до уваги береться тільки семантика дієслів [6, с. 15].

Правомірність систематизації дієслів за семантичним параметром відзначено у працях багатьох лінгвістів [7; 8; 9]. Проблема систематизації дієслівних одиниць китайської мови ускладнюється існуванням розгорнутої дієслівної полісемії. Дієслова характеризуються широким денотативним потенціалом, розвинутою полісемією, високою частотою вживання і численною кількістю дієслівних лексико-семантичних полів і груп. Загальновідомо, що одне багатозначне дієслово може входити у склад декількох лексико-семантичних полів: в одному з них воно входить в число ядерних дієслів і виступає у первинному денотативному значенні, а в решті розміщується на периферії і має похідне номінативне або конотативне значення [10, с. 97]. Тому хід дослідження має такий вигляд: 1) виділення дієслів, що входять до лексико-семантичного поля на основі спільності значень; 2) параметризація лексико-семантичних полів; 3) виокремлення ядерного і периферійного складу.

Для інвентаризації і опису системно-структурної організації дієслівної лексики китайськомовного педагогічного дискурсу початкового рівня за основу взято лексико-семантичну класифікацію дієслів «Семантичного словника сучасної китай-

ської мови». Дослідження лексико-семантичних полів дієслів неможливе без тлумачних словників. В нашому дослідженні використано значення дієслів із «Словника сучасної китайської мови» [11].

Встановлено, що у словнику китайськомовного педагогічного дискурсу є 633 дієслова, сумарна частота використання в корпусі – 14269. Систематизація дієслів здійснюється в межах трьох найзагальніших лексико-семантичних полів: **Дія та Діяльність** (动态行为); **Стан та Відношення** (静态关系); **Дієслова вираження емоційного стану** (心理活动) [12, с. 160].

Кількісно найбільшим є лексико-семантичне поле **Дії**, воно становить ядро дієслів китайськомовного педагогічного дискурсу. Дієслова лексико-семантичного поля **Дія та Діяльність** об'єднуються загальним родовим значенням «здійснювати діяльність, процес дії», яке виражається в ядерному дієслові *діяти*, що відіграє роль ідентифікатора. Дієслова першої групи **Дія та Діяльність** розподілені на: **Дієслова, що позначають рухи тіла** (身体活动), **Дієслова зміни** (变化), **Дієслова метеорології** (气象), **Дієслова руху** (位移), **Дієслова творення** (创造), **Дієслова володіння і отримання** (领属), **Дієслова комунікації** (信息交流), **Дієслова соціальної діяльності** (社会活动), **Дієслова розумової діяльності** (知识行为).

Дієслова, що позначають рухи тіла. Першим хто у своїх дослідженнях згадав про дієслова китайської мови на позначення рухів тіла є Чжао Юаньжень (赵元任) [13]. Однак досліджує, систематизує і чітко визначає цю групу дієслів китайський лінгвіст – Ван Дін (王廷) [14, с. 35]. Він зазначив, що дієслова на позначення рухів тіла – це «рухи, які безпосередньо пов'язані лише з тілом і не передбачають нічого поза ним» [14, с. 35]. Дієслова китайської мови на позначення рухів тіла розглядаються у низці досліджень [15; 16; 14; 17]. Ще в 1962 році дієслова на позначення рухів були поділені на такі чотири категорії [18, с. 71]: 1) дієслова «п'яти органів чуття» і голови; 2) рухи рук і кистей; 3) рухи ніг і стоп; 4) дієслова, що вказують на рухи всього тіла, фізіологічні зміни та лікування. Подібну класифікацію також можна знайти в «Дієслова сучасної китайської мови» [19]. Згідно з різними частинами тіла у словнику дієслова розділено на сім категорій, а саме: рухи рук, рухи ніг, рухи очей, рухи рота, рухи вуха, рухи носа, рухи всього тіла. Крім того, у найбільшому словнику китайських синонімів [20, с. 94] до дієслів поля **Дія** належать чотири категорії, що стосуються тіла, а саме: рухи верхніх і нижній кінцівок, рухи голови, рухи всього тіла. У досліджуваному словнику китайськомовного педагогічного дискурсу зареєстровано значну 182 дієслова цієї семантики, як приклад представимо дієслова з найвищою частотою: 说 *говорити* (559), 看 *дивитись*; читати (538), 吃 *їсти* (238), 做 *робити* (197), 听 *слухати* (171), 打 *робити. грати* (140), 叫 *називати* (125), 走 *ходити* (113), 喝 *пити* (99), 坐 *сидіти* (99).

Дієслова зміни. В китайській мові дієслів на позначення зміни небагато [21]. До цієї групи належать 79 дієслів словника: 到 *прибувати* (215), 起 *починати; підводиться* (101), 得 *отримувати* (93), 开 *відкривати; вмикати* (88); 开始 *починати* (76), 关 *закривати, вимикати* (30), 毕业 *завершувати навчання* (29), 成 *ставати. завершувати* (29), 少 *зменшувати* (24), 完 *завершувати* (21).

Дієслова метеорології. Дієслова метеорології складають найменшу дієслівну групу. До цієї групи віднесено три дієслова: 下雪 *сніжити* (11), 下雨 *дощити* (6), 刮 *віяти* (3).

Дієслова руху. Рух, векторне поняття у фізиці, що означає зміну положення тіла відносно інших тіл у просторі, відрізок прямої, який вказує напрямок від початкового місця знаходження до кінцевого. У фізиці рух включає лише три елементи: початкове положення, кінцеве положення та напрямок. У лінгвістиці рух також розуміється як зміна положення об'єкта у просторі під час руху. Дієслова руху – це дієслова, які називають зміну положення особи або речі [22]. Значення дієслів руху базуються на специфікації руху, що полягає в тому, як ці дієслова виражають причину, мету або траєкторію руху [23, с. 31]. У досліджуваному словнику китайськомовного педагогічного дискурсу зареєстровано 44 дієслова цієї семантики: 去 йти (623), 来 приходити (321), 回 повертатися (173), 出 виходити (138), 上 підніматися (101), 下 спускатися (82), 进 заходити (52), 爬 підніматися (45), 离开 покидати (20), 旅行 подорожувати (18).

Дієслова творення. До цієї групи належать дієслова, що мають значення *творення*: творити розумовою діяльністю, творити художніми засобами, творити з сировини. У словнику зареєстровано 19 дієслів творення: 举行 влаштовувати (11), 发展 розвивати (11), 做饭 готувати (8), 建 будувати (5), 建立 створювати (4), 进步 розвивати (3), 组织 організувати (3), 进修 удосконалювати (2), 开发 розвивати (2), 举办 організувати (2).

Дієслова володіння і отримання. У словнику зареєстровано 19 дієслів цієї семантики: 买 купувати (164), 带 приносити (93), 送 відправляти (84), 给 давати (75), 借 позичати (41), 发 надсилати, випускати (32), 寄 надсилати (31), 受 отримувати (25), 卖 продавати (25), 交 здавати; заводити (друзів); вносити (оплату) (23). Ці дієслова позначають зміну володіння та його колишній або отриманий стан.

Дієслова комунікації. До цієї групи входять лише ті дієслова, які мають спільний семантичний компонент – *мовлення*. Різноманітні способи комунікації знайшли своє відображення у китайській мові у вигляді дієслів, що позначають вербальну і невербальну комунікації. Членами цієї групи є 37 дієслів: 让 дозволяти (141), 请 просити (137), 问 питати (118), 谢谢 дякувати (79), 告诉 повідомляти (57), 行 дозволяти (49), 聊 розмовляти (43), 坚持 наполягати (24), 谈 обговорювати (23), 回答 відповідати (22).

Дієслова соціальної діяльності. Ця група містить 161 дієслів з різних сфер суспільного життя: освіта, економіка, сім'я тощо, які позначають соціальні події, процеси, стосунки або

поведінку людини у соціумі чи соціуму загалом: 过 проходити; святкувати (121), 玩儿 гратися (58), 参加 взяти участь (42), 工作 працювати (41), 准备 готуватися (40), 打工 працювати (не за основним місцем роботи) (36), 上课 вести урок (33), 等 чекати (30), 遇到 стикатися (28), 休息 відпочивати (27).

Дієслова розумової діяльності. До цієї групи належать дієслова, що позначають процес здобуття знань та інформації; процес думання, припущення, оцінки; процес запам'ятовування; процес пізнання; процес вирішення проблеми тощо. До цієї групи входять 41 дієслова 想 думати; хотіти (358), 学 вивчати (109), 学习 вчитися (103), 觉得 вважати (99), 懂 розуміти (45), 发现 виявляти (38), 打算 планувати (37), 认识 знати (36), 忘 забувати (32).

У лексико-семантичному полі **Стан та Відношення** дієслова зі значенням буття становлять найбільшу групу. В словнику виявлено 33 дієслова на позначення стану: 是 бути (1507), 有 мати (808), 会 могли (234), 当 бути, служити [кимось] (44), 愿意 бажати (36), 好像 бути схожим (31), 需要 потребувати (29), 了 могли (28), 该 слід (22), 放心 бути спокійним (19).

Лексико-семантичне поле **Дієслова вираження емоційного стану** містить дієслова об'єднані спільним значенням «відчувати якийсь почуття» (文雅丽 2006). До цього поля належать 33 дієслова: 要 хотіти, потребувати (441), 喜欢 подобатися (209), 高兴 радіти (76), 爱 любити (33), 希望 сподіватися (31), 感到 відчувати (26), 着急 хвилюватися (22), 怕 боятися (21), 担心 хвилюватися (20), 相信 вірити (20).

Візуалізовано кількісне співвідношення дієслів у словнику на Рис. 1.

Висновки. В результаті кількісного аналізу дієслів (648) словника корпусу основних комунікативних навчальних текстів найпопулярніших підручників з китайської мови початкового рівня, а саме: «Новий практичний курс китайської мови» «新实用汉语课本» [24], «Комплексний курс китайської мови Фачжань ханьюй: початковий рівень» «发展汉语初级综合» [25], «Поглиблений курс китайської мови. Початковий рівень» «博雅汉语初级» [26], «Курс китайської мови» (початковий рівень) «汉语教程» [27], встановлено, що дієслова з виразною семантикою «здійснювати діяльність, процес дії» складають 91% усіх дієслів словника, дієслова з значенням буття становлять 5%, дієслова об'єднані спільним значенням «відчувати якийсь почуття» – 5%. Найбільша кількість дієслів належить до першої групи – 582, що відповідає 73% частоти використання усіх дієслів корпусу. Перші лексеми кожного з виокремлених

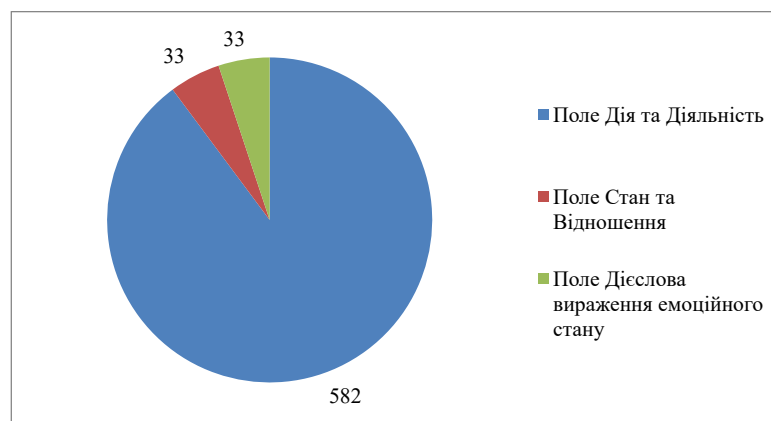

Рис. 1. Діаграма кількості дієслів у словнику

полів займають значну частину частотної області лексико-семантичного поля, тим самим формуючи визначені межі ядра. За допомогою квантитативно-частотного визначення ядра і периферії лексико-семантичного поля встановлено, що сукупність високочастотних лексем утворює ядро лексико-семантичного поля (сумарне вживання дієслів ядра у тексті становить 70% від усіх лексем), а низькочастотні лексеми належать до його наближеної (24% вживань у тексті) і віддаленої периферії (6% вживань). Також за допомогою аналізу словникових дефініцій встановлено, що високочастотними дієсловами є слова загального характеру, а низькочастотні дієслова представлені словами уточнювального та диференційного характеру. Кількісні та якісні результати здійсненого дослідження спрямовані на прагматичне застосування: розробка корпусів китайськомовного педагогічного дискурсу середнього та високого рівнів, укладання навчальних матеріалів, корекція методик засвоєння лексики китайської мови в навчальному процесі тощо.

Література:

1. 吕叔湘, 朱德熙. 语法修辞讲话. 北京: 中国青年出版社, 1952. 133 页.
2. 黎锦熙. 新著国语文法. 湖南: 湖南教育出版社, 2007. 169 页.
3. 朱庆明. 现代汉语: 实用语法分析. 上海: 东华大学出版社有限公司, 2005. 187 页.
4. 李德津, 程美珍. 外国人实用汉语语法. 北京: 北京语言大学, 2008. 139 页.
5. 陈昌来. 现代汉语动词的句法语义属性研究. 上海: 学林出版社, 2002. 157 页.
6. Загітко, А.П. Словник сучасної лінгвістики. Том 3. Донецьк: ДНУ, 2012. 350 с.
7. Агапій А.П. Лексико-семантична група дієслів мовлення в сучасній німецькій мові. Науковий вісник, 1998. № 41. С. 61-64.
8. Дарчук Н.П. Лінгвістичне забезпечення автоматичних систем аналізу українськомовного тексту (на прикладі системи автоматичного граматичного аналізу тексту АГАТ): дис. доктора філол. наук. Київ, 2015. 449 с.
9. Середницька, А.Я. Ідеографічний словник дієслів переміщення як засіб представлення системності лексики. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія. 2015.
10. Барановська О.Д. Дієслівна інвентаризація і параметризація емотивної лексики в сучасній англійській мові: дис. канд. філол. наук. Львів, 2021. 446 с.
11. 中国社会科学院语言研究所. 现代汉语词典. 北京: 商务印书馆, 2016. 235 页.
12. 王惠, 詹卫东, 俞士. 现代汉语语义词典规范. 汉语语言与计算学, 2001. 页 159-176.
13. 赵元任. 汉语口语语法. 北京: 商务印书馆, 1979. 235 页.
14. 王廷. 汉语生命范畴初论. 上海: 华东师范大学, 2004. 167 页.
15. 马洪海. 论身体行为句式. 浙江: 浙江师范大学学报, 2003. 167 页.
16. 李金兰. 现代汉语身体动词的认识研究. 浙江: 浙江师范大学学报, 2005. 198 页.
17. 李临定. 现代汉语句型. 北京: 商务印书馆, 1993. 156 页.
18. 中国文字改革委员会. 普通话三千常用词表. 北京: 商务印书馆, 1962. 301 页.
19. 郭大方. 现代汉语动词分类词典. 吉林: 吉林教育出版社, 1994. 310 页.
20. 梅家驹. 同义词词林. 上海: 上海辞书出版社, 1983. 193 页.
21. 朴重奎. 现代汉语中变化动词的再分类问题. 汉语学习, 1996. 页 28-35.
22. 郑林. 普通话三千字常用词表. 北京: 商务印书馆, 2005. 112 页.
23. 朱蓓. 现代汉语位移动词研究综述. 上海: 上海工程技术大学高职学院, 2007. 165 页.
24. 刘珣. 新实用汉语课本 (I-IV). 北京: 北京语言大学出版社, 2002.
25. 荣继华. 发展汉语初级综合 (I-II). 北京: 北京语言大学出版社, 2011.
26. 任雪梅, 徐晶凝. 博雅汉语初级 (I-II). 北京: 北京大学出版社, 2004.
27. 杨寄洲. 汉语教程 (I-III). 北京: 北京语言大学出版社, 2009.

Sytnyk I. Systemic-structural features of Chinese pedagogical discourse verbs on primary level

Summary. The present paper is devoted to the research of the main systemic and structural features of Chinese pedagogical discourse verbs on primary level. This paper focuses specifically on the analysis of four Chinese elementary textbooks verbs: «Practical Chinese Reader» 《新实用汉语课本》, «Developing Chinese. Comprehensive course. Beginner level» 《发展汉语初级综合》, «Boya Chinese. Elementary» 《博雅汉语初级》, «Chinese course» 《汉语教程》. System-structural organization of discourse elements has received much attention in the past decade. Describing the connections between discourse elements is increasingly becoming a vital factor in Chinese language research. Despite this interest, no one to the best of author's knowledge has studied the main systemic and structural features of Chinese pedagogical discourse verbs on primary level. The main classifications of Chinese verbs made by linguists Liu Shuxiang (吕叔湘), Li Jinxi (黎锦熙), Zhu Qingming (朱庆明), Li Dejin (李德津), Chen Meizhen (程美珍), Chen Changlai (陈昌来), Zhao Yuanzhen (赵元任) are presented. This paper sheds new light on Chinese verbs classification problems. The aim of this research is to analyze the systematization of verbs according to the semantic parameter. The most remarkable result to emerge from the corpus data is that there are 648 verbs in the Chinese-language pedagogical discourse primary level corpus dictionary, the total frequency in the corpus is 14269. Based on the lexical-semantic classification of the "Semantic Dictionary of the Modern Chinese Language", verbs of the Chinese-language pedagogical discourse of the primary level were inventoried and systematized within the three most general lexical -semantic fields: Action and Activity, State and Relationship, Verbs expressing an emotional state. As a result of the quantitative-frequency analysis, the core and periphery of the lexical-semantic fields were defined and characterized. The quantitative ratio of verbs with the semantics of "to carry out an activity, the process of action", "to be", "to feel a certain feeling" in the dictionary of the Chinese-language pedagogical discourse of the elementary level were established and visualized.

Key words: Chinese language, verb, lexical-semantic classification, discourse, lexis.

<i>Затухляк І. М., Яценко Д. В.</i> СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ З КОМПОНЕНТОМ НА ПОЗНАЧЕННЯ ЧАСУ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	76
<i>Кемінь У. В.</i> КОНФЛІКТНІ МОДЕЛІ РЕАЛІЗАЦІЇ КАТЕГОРІЇ ЕМОТИВНОСТІ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ «БУКОВА ЗЕМЛЯ» МАРІЇ МАТІОС)	81
<i>Корольова Н. О.</i> НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛЬНІСТЬ У ДЗЕРКАЛІ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ «ЧАРІВНА ГОРА»)	85
<i>Котович В. В., Кравченко-Дзондза О. Е.</i> МЕТАФОРА ЯК ЛІНГВОКУЛЬТУРНИЙ МАРКЕР (НА МАТЕРІАЛІ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОЇ ПРОЗИ ПОЧАТКУ ХХ СТ.)	89
<i>Куцос О. І.</i> КЛАСИФІКАЦІЯ ВИЗНАЧЕНЬ ПОНЯТТЯ «НАЦІОНАЛЬНИЙ ХАРАКТЕР» МЕТОДОМ КЛАСТЕРНОГО АНАЛІЗУ	93
<i>Максимець О. М.</i> РОЗВИТОК СУФІКСАЛЬНОЇ СЛОВОВІРНОЇ ПІДСИСТЕМИ ІМЕННИКІВ ІЗ ТРАНСПОЗИЦІЙНИМ ЗНАЧЕННЯМ ОПРЕДМЕТНЕНОЇ ДІЇ (УТВОРЕННЯ ІЗ СУФІКСОМ -ІНН(Я))	97
<i>Мовчан Д. В., Стрельнікова Є. С., Савчук А. І.</i> ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОМІЧНОГО У СУЧАСНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ АНЕКДОТІ	101
<i>Москальов Д. М.</i> ФУНКЦІОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧНЕ ПОЛЕ ПЕРСОНАЛЬНОСТІ В СУЧАСНІЙ ЯПОНСЬКІЙ МОВІ	105
<i>Нечипоренко В. О.</i> ЛІНГВОКУЛЬТУРНА СПЕЦИФІКА ПУБЛІЦИСТИЧНОГО ТЕКСТУ (НА МАТЕРІАЛІ СУЧАСНОЇ БРИТАНСЬКОЇ ПРЕСИ)	110
<i>Pavlichenko L. V., Orlova V. V.</i> GREENSPEAK IN THE WARTIME: ECOLOGICAL MEDIA DISCOURSE ON THE WAR IN UKRAINE, 2022	114
<i>Ревуцька С. К.</i> МОВНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНЦІВ У РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ Й КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ	119
<i>Ryzhkova S. V., Radzievska O. V.</i> LEXICAL AND SEMANTIC PECULIARITIES OF USE OF THE APHORISMS IN POLITICAL DISCOURSE OF THE ENGLISH LANGUAGE AS THE MEANS OF INFLUENCE ON THE AUDIENCE	123
<i>Романюха М. В.</i> СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ АСПЕКТИ ОЗНАЧЕННЯ В АНГЛОМОВНИХ НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИХ ТЕКСТАХ	126
<i>Руденко М. Ю.</i> СУЧАСНИЙ МОЛОДІЖНИЙ СОЦІОЛЕКТ: ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТА ХАРАКТЕРНІ РИСИ	130
<i>Sechka S. V.</i> LEXICAL AND SEMANTIC PECULIARITIES OF TOPONYMS OF THE ENGLISH LANGUAGE: GRAMMATICAL STRUCTURE AND FUNCTIONS	140
<i>Ситник І. В.</i> СИСТЕМНО-СТРУКТУРНА ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЄСЛІВ КИТАЙСЬКОМОВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ДИСКУРСУ ПОЧАТКОВОГО РІВНЯ	144
<i>Сметана І. І.</i> ЗВЕРТАННЯ В ПОЕТИЧНОМУ ДИСКУРСІ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ	148
<i>Совєтна А. В., Совєтний Е. С.</i> ЛІНГВІСТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ АНГЛОМОВНИХ ОГОЛОШЕНЬ В ГАЗЕТНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ ВИДАННЯХ	152
<i>Soldatova L. P.</i> THE ESSENCE OF THE CONCEPT “LANGUAGE” IN MICHAEL ALEXANDER KIRKWOOD HALLIDAY’S RESEARCH	156